

Republika Hrvatska
Visoki kazneni sud Republike Hrvatske
Zagreb, Trg Nikole Šubića Zrinskog 5

Poslovni broj: I KŽ-29/2023-4

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

Visoki kazneni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Željka Horvatovića, predsjednika vijeća te Sanje Katušić-Jergović, Marije Balenović, Snježane Hrupek Šabijan i Tomislava Juriše, članova vijeća uz sudjelovanje više sudske savjetnice – specijalistice Buge Mrzljak Stenzel, zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv optuženog R. B. zbog protupravnog djela iz članka 111. točke 1. Kaznenog zakona ("Narodne novine" broj 125/11., 144/12., 56/15. i 61/15. – ispravak, 101/17., 118/18., 126/19. i 84/21., dalje: KZ/11.) odlučujući o žalbi optuženika podnesenoj protiv presude Županijskog suda u Rijeci broj K-15/2022. od 25. listopada 2022., u sjednici vijeća održanoj 14. veljače 2023.,

presudio je

Odbija se žalba optuženog R. B. kao neosnovana te se potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

1. Pobijanom presudom Županijski sud u Rijeci je utvrdio da je optuženi R. B. u stanju neubrojivosti počinio protupravno djelo zakonskih obilježja kaznenog djela protiv života i tijela – teško ubojstvo iz članka 111. točke 1. KZ/11. (pravilno bi bilo u vezi s člankom 24. stavkom 2. KZ/11.) te mu je, na temelju članka 554. stavka 1. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine" broj 152/08., 76/09., 80/11., 91/12. – odluka Ustavnog suda, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17., 126/19. i 80/22., dalje: ZKP/08.) u vezi s člancima 50. i 51. stavak 1. Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama ("Narodne novine" broj 66/14., dalje: ZZODS) odredio prisilni smještaj u psihijatrijsku ustanovu u trajanju od 6 (šest) mjeseci.

1.1. Nadalje, na temelju članka 158. stavaka 1. i 2. ZKP/08. oštećeni M. J. je upućen sa imovinskopravnim zahtjevom u parnicu.

1.2. Konačno, na temelju članka 148. stavka 6. ZKP/08. optuženi R. B. je u cijelosti oslobođen obveze naknade troškova kaznenog postupka iz članka 145. stavka 2. točki 1. do 6. ZKP/08. te nagrade i nužnih izdataka postavljenog branitelja.

2. Protiv te presude žalbu je podnio optuženi R. B. po branitelju, odvjetniku A. Š., zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede kaznenog zakona i bitne povrede odredbi kaznenog postupka, s prijedlogom da "Visoki kazneni sud rješavajući po ovoj žalbi istu uvaži".

3. Državni odvjetnik nije podnio odgovor na žalbu.

4. Na temelju članka 474. stavka 1. ZKP/08. spis je bio dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

5. Žalba optuženog R. B. nije osnovana.

6. Ispitujući pobijanu presudu iz osnova iz kojih se pobija žalbom te sukladno članku 476. stavku 1. ZKP/08. ovaj drugostupanjski sud nije našao da bi bile ostvarene povrede na koje upire žalitelj kao niti one koje ispituje po službenoj dužnosti.

7. Neosnovano optuženik u žalbi tvrdi da je izreka pobijane presude nerazumljiva, proturječna sama sebi i razlozima presude, kao i da postoji proturječnost između navoda o iskazima svjedoka i samih zapisnika o njihovom ispitivanju. Optuženik smatra da su te manjkavosti rezultat pogrešnog i nepotpunog činjeničnog utvrđenja u pogledu "okrutnosti" kao odlučne činjenice i kvalifikatorne okolnosti terećenog protupravnog djela teškog ubojstva iz članka 111. točke 1. KZ/11. Uz to, žalitelj ne konkretizira bilo kakvu proturječnost navoda iz pobijane presude i zapisnika o ispitivanju svjedoka. Zato, izložena žalbena argumentacija kojom se parafrazira odredba članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08. evidentno se u suštini odnosi na osporavanje pravilnosti utvrđenog činjeničnog stanja te s tim u vezi povrede kaznenog zakona u pogledu pravne kvalifikacije djela.

7.1. Naime, prvostupanjski je sud na temelju korektne i vjerne reprodukcije dokaznog materijala iznio svoje razloge za vrednovanje dokaza, utvrđenje relevantnih činjenica i zaključak o pravnim pitanjima vezanim za ocjenu učina protupravnog djela. Pobijana presuda sadrži jasne, određene i potpune razloge o odlučnim činjenicama, pa tako i o postupanju na okrutan način što je suština optuženikovog nezadovoljstva pobijanom presudom. Prvostupanjski sud se jasno referirao kako na subjektivne tako i na objektivne elemente takvog postupanja u vidu dinamike ozljeđivanja i usmrćenja žrtve (prvo gušenje, potom izbijanje zuba i konačno zgnječenje glave), tako i na intenzitet patnje (osobito intenzivne fizičke i psihičke patnje i jaki strah od smrti) koje je žrtva pritom trpjela kao sastavnice kvalificiranog, teškog ubojstva iz članka 111. točke 1. KZ/11.

8. Nije u pravu optuženik niti s tvrdnjom da je zapisnik o njegovom prvom ispitivanju u prisutnosti njegovog branitelja u prethodnom postupku pred državnim odvjetnikom nezakonit dokaz, čime upire na bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 2. ZKP/08.

8.1. Optuženik niti ne tvrdi da je to ispitivanje provedeno protivno odredbama članka 272. – 277. ZKP/08., niti upire na nezakonitost tog ispitivanja u smislu odredbe članka 281. ZKP/08. Žalitelj, pogrešno, smatra da je navedeni dokaz nezakonit jer prije ispitivanja nije bila utvrđena njegova raspravna sposobnost.

8.2. Naime, optuženiku je, u skladu s člankom 273. ZKP/08., prilikom prvog ispitivanja bila pročitana pouka o pravima, izjavio je da je pouku razumio, iako je nije želio potpisati te je bio upozoren na pravo da se savjetuje sa svojim braniteljem, što je i učinio, a u svojem iskazu je i naveo savjet branitelja te se odlučio iznijeti svoju obranu. Prvo ispitivanje provedeno je u roku iz članka 109. ZKP/08. Tek nakon provedenog psihijatrijskog vještačenja, utvrđene su njegove psihičke smetnje uslijed kojih je bio neubrojiv *tempore criminis*. Optuženik je tijekom suđenja bio raspravno sposoban te se odlučio ne iznositi obranu. Činjenica da prije prvog ispitivanja nije provedeno psihijatrijsko vještačenje radi utvrđivanja optuženikove raspravne sposobnosti i činjenica da je vještak nije mogao naknadno utvrditi, jer se ona ocjenjuje aktualno, a ne retrogradno, ne dovodi u pitanje zakonitost zapisnika o prvom ispitivanju, već eventualno može otvoriti pitanje vjerodostojnosti tog dokaza. Naime, niti jedna zakonska odredba ne propisuje da je iskaz raspravnog nesposobnog okrivljenika nezakoniti dokaz niti je u konkretnoj situaciji ispitivanjem optuženika povrijeđeno njegovo pravo obrane zajamčeno Ustavom, zakonom ili međunarodnim pravom (članak 10. ZKP/08.).

8.3. Zbog toga prvostupanjski sud nije počinio bitne povrede odredaba kaznenog postupka kako to tvrdi žalitelj.

9. Neosnovano žalitelj ističe žalbenu osnovu povrede kaznenog zakona, jer iz obrazloženja žalbe proistječe da u tom dijelu pobija ispravnost utvrđenih odlučnih činjenica, na temelju kojih je prvostupanjski sud zaključio da je optuženik počinio protupravno djelo teškog ubojstva na okrutan način, na način pobliže opisan u izreci pobijane presude. Dakle, nije riječ o pogrešnoj primjeni kaznenog zakona na ispravno utvrđeno činjenično stanje, nego o pobijanju ispravnosti utvrđenja odlučnih činjenica.

10. Međutim, nije u pravu optuženik niti kad prvostupanjsku presudu pobija zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Naime, prvostupanjski je sud na raspravi proveo sve potrebne dokaze (pobrojane u točki 3. obrazloženja na stranama 4-5 pobijane presude) i njihovom valjanom ocjenom opravdano zaključio da je optuženik počinio protupravno djelo na način opisan u izreci presude.

10.1. Prvostupanjski sud svoja činjenična utvrđenja u tom pravcu temelji prvenstveno na snimci video nadzora ugostiteljskog objekta, iskazima očevidaca (konobara N. L. M. i gosta lokala A. A.) te na nalazu i mišljenju vještaka sudsko-medicinske struke. Zato nije u pravu žalitelj s tvrdnjom da je činjenično stanje u ovom pogledu ostalo nepotpuno utvrđeno time što je prvostupanjski sud odbio ispitati svjedoka S. Č. koji je bio očevidac događaja i koji je s ispitanim svjedocima M. i A. pokušao zaštititi žrtvu od optuženikovog napada. Naime, svoju odluku prvostupanjski je sud pravilno argumentirao time što je zbivanja u lokalu dostatno mogao utvrditi na temelju snimke i iskaza dvoje očevidaca. Kako pouzdanost snimke u postupku nije bila dovedena u pitanje, očito je da iskaz svjedoka Č. ni na koji način ne bi mogao doprinijeti boljim i

potpunijim činjeničnim utvrđenjima (Usporedi, ESLJP, *Bosak i drugi protiv Hrvatske*, točka 116.).

10.2. Žalitelj u žalbi ne osporava činjenična utvrđenja prvostupanjskog suda u pogledu tri bitna segmenta dinamike napada na žrtvu (gušenje, izbijanje zuba i zgnječenje žrtvine glave), ali osporava utvrđenja prvostupanjskog suda o osobitom intenzitetu patnji koje je žrtva pretrpjela. U bitnome, žalitelj upire na kratko vremensko trajanje događaja (oko jedne minute) i navod vještaka, prema kojem je, u trećem segmentu napada, već prvi jaki udarac mogao dovesti do besvjesnog stanja pa i smrti. Međutim, takvim tvrdnjama optuženik samo polemizira s argumentacijom prvostupanjskog suda koji je pravilno vrednovao te činjenice (točka 4.5.1. i 4.5.2. pobijane presude) te unatoč tome zaključio da su patnje kojima je optuženik podvrgao žrtvu bile osobito intenzivne, o čemu će još biti riječi. Osim toga, intenzitet patnji je prvostupanjski sud pravilno utvrdio prvenstveno na temelju nalaza vještaka sudsko-medicinske struke na koji nije bilo primjedbi (list 592, 767 spisa), snimke događaja i iskaza svjedoka pa je s pravom, odbio na ove okolnosti ispitati i svjedoka Č.

10.3. Tako je prvostupanjski sud pravilno utvrdio da je žrtva u prvom segmentu napada gušenjem zadobila ozljede vrata i to oguljotine vrata s prijelomom jezične kosti koje su nastale jakim stiskanjem vrata prstima ruku. Sila stiskanja vrata bila je jakog intenziteta, nedovoljno dugog trajanja da smrt nastupi uslijed gušenja. Takvo jako, a kratkotrajno stiskanje vrata uzrokuje jaki primarni strah kod žrtve – strah od smrti, a prijelom jezične kosti uzrokuje jaku bol u trenutku ozljeđivanja.

10.4. Dalje je prvostupanjski sud pravilno utvrdio da je optuženik u drugom segmentu napada u kojem je gurao šake žrtvi u usta te joj tako izbio najmanje dva zuba upotrijebio najmanje srednje jaku silu. Žrtva je tada zbog izbijanja zuba trpjela jake bolove, a optuženik vikao "kurvo, vještice, umri", a kako niti trojica mlađih muškaraca nisu mogli odvojiti optuženika od žrtve koja je vrištala, pravilno je prvostupanjski sud zaključio da je žrtva i tada trpjela jaki intenzitet smrtnog straha. Žalitelj u žalbi to pokušava dovesti u pitanje tvrdnjom da je prvostupanjski sud odbio pribaviti zubni karton žrtve koji bi mogao ukazati na primjenu lake sile. Tako upire na navod vještaka da je pronađeni zub "bolestan i istrošen" te da vještak bez točnih podataka o stanju zubala nije mogao isključiti da je za izbijanje takvog zuba bila dovoljna i laka sila. No, prvostupanjski je sud svoju odluku pravilno argumentirao time da se vještak time referirao na silu koja bi bila mogla biti dovoljna u situaciji manjkavosti zubala (strana 29), dok je intenzitet sile razvidan već iz činjenice da optuženika u napadu nisu mogla spriječiti niti trojica mlađih muškaraca.

10.5. Konačno, pravilno prvostupanjski sud utvrđuje da je treći segment napada uslijedio nakon što su svjedoci M. i A. uspjeli odvojiti žrtvu od optuženika, a nakon što se optuženik istrgnuo svjedoku A. Tada je optuženik gurnuo žrtvu tako da je ona pala, a potom, držeći se rukama za šank, skakao na njezinu glavu što je rezultiralo zgnječenjem glave s mnogostrukim i otvorenim prijelomima kostiju lubanje uz razdor i nagnječenje mozga uz potpunu deformaciju izgleda glave. U tim okolnostima, neovisno o tome je li do besvjesnog stanja i smrti došlo već nakon prvog udarca, prvostupanjski sud pravilno zaključuje da je u trenutku pada žrtva vrištala i vidjela da se optuženik hvata rukama za šank i da joj počinje skakati po glavi i da tada trpi

smrtni strah i bol. U takvom postupanju prvostupanjski sud s pravom uočava upornost, brutalnost, bešćutnost, surovost i osobitu okrutnost optuženika prema žrtvi.

10.6. Prema tome, pravilan je zaključak prvostupanjskog suda da je iznenađan napad optuženika na žrtvu koja je mirno sjedila za stolom ugostiteljskog objekta, prouzrokovao žrtvi osobito intenzivne patnje, prvo strahom od smrti zbog gušenja uz jaku bol u trenutku prijeloma jezične kosti, potom jaki smrtni strah u trenutku guranja šaki u usta, popraćeno jakim bolovima zbog izbijanja zuba, u situaciji u kojoj niti tri mlađe muške osobe nisu mogle pomoći te konačno smrtni strah i bol u trenutku pada na pod kada joj optuženik kreće skakati po glavi.

10.7. I subjektivni element protupravnog djela ubojstva na okrutan način razjašnjen je po sudu prvog stupnja u svemu pravilno, a temelji se na prethodno izloženoj dinamici napada, upornosti, načinu izvršenja djela, lokaciji i intenzitetu ozljeda. Sve ove činjenice koje tvore namjeru kod neubrojivog počinitelja prvostupanjski je sud opširno analizirao u točki 4.8. pobijane presude, pa se radi izbjegavanja nepotrebnog ponavljanja žalitelj upućuje na taj dio presude.

11. Na temelju izloženog, prvostupanjski sud je ispravno i potpuno utvrdio odlučne činjenice i izveo ispravne činjenične zaključke, koji navodima žalbe nisu dovedeni u pitanje.

12. Počinjeno djelo prvostupanjski sud je ispravno pravno označio, pa nije ostvarena ni povreda kaznenog zakona, a koju žalitelj obrazlaže, kako je već rečeno, kao posljedicu pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Naime, ubojstvo na okrutan način postoji kada počinitelj žrtvi nanosi bolove, muke i patnje koji po trajanju ili intenzitetu znatno premašuju one bolove, muke i patnje koji su redovito povezani uz usmrćenje druge osobe. Patnje mogu biti fizičke ili psihičke, a za ovaj kvalificirani oblik ubojstva dovoljno je da su samo osobito intenzivne, pa je neodlučno to što one ovdje nisu bile dugotrajne. Za svoja utvrđenja, uz rečeno u ovoj presudi, prvostupanjski sud dao je valjano i logično obrazloženje, koje u svemu kao ispravno prihvaća i Visoki kazneni sud Republike Hrvatske.

13. S obzirom na izloženo, ne postoje razlozi zbog kojih optuženik pobija prvostupanjsku presudu. Kako ne postoje ni povrede zakona iz članka 476. stavka 1. ZKP/08., na koje drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti, na temelju članka 482. ZKP/08. presuđeno je kao u izreci ove presude.

U Zagrebu 14. veljače 2023.

Predsjednik vijeća:
Željko Horvatić